

Drodzy Czytelnicy!

Właśnie trafia do Waszych rąk kolejny numer naszej gazety, nieco zmieniony, bardziej kolorowy, ze zmienionym nieco układem stron i rozdziałów. Ci z Was, którzy od lat go czytają z pewnością to zauważą. Być może, że taki właśnie kształt *Śląskich Aktualności Rolniczych*, zaowocuje wzrostem popularności i przysporzy nowych czytelników. Mimo tych zmian cena egzemplarza pozostaje ta sama. Niezmienna jest też idea tworzenia czasopisma, polegająca na zamieszczaniu doniesień, nowości, komunikatów i porad technologiczno - ekonomicznych, przepisów kulinarnych oraz informacji, które są niezbędne w stale zmieniającym się otoczeniu, w którym wszyscy funkcjonujemy.

W dalszym ciągu będziemy pracować nad udoskonalaniem formy graficznej czasopisma, jak i przekazywanych na jego łamach tekstów, tak aby miesięcznik *Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego* był przydatny i przyjazny dla naszych obecnych i przyszłych Czytelników.

Z okazji zbliżających się *Świąt Wielkanocnych* pragnę życzyć Wszystkim Czytelnikom tradycyjnego „Wesołego Alleluja”.

Dyrektor
Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
mgr inż. Grzegorz Boski

Z ŻYCIA ŚODR

- 2 Olimpiada młodych producentów rolnych w woj. śląskim
- 4 Producenci warzyw i truszkawek na TSW 2014
- 5 Targi Agro-Tech w Kielcach
- 5 Udana konferencje dla hodowców bydła mlecznego
- 6 Podsumowanie konkursów kulinarnych w pow. pszczyńskim

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

- 17 Jak uzyskać certyfikat na ekologiczne produkty rolne (cd.)
- 18 Zmiany legislacyjne dot. grup producentów owoców i warzyw

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

- 20 WFOŚiGW w Katowicach pomaga dbać o zdrowie dzieci i młodzieży

- 28 Nowe zasady przemieszczania polskich ziemniaków do innych państw członkowskich UE
- 30 90 lat Koła Pszczelarskiego w Brzeziu
- 31 Bronią żywego karpia!
- 32 X Jubileuszowe „Furmańskie Dni”
- 33 „Prosta instrukcja obsługi kota”

SPECJALIŚCI RADZĄ

- 8 Krajowe nowości odmianowe warzyw w uprawie polowej
- 10 Jakie odmiany ziemniaków sadzić w roku 2014?
- 13 Stonka kukurydziana skreślona z listy kwarantannowej
- 14 Dobra pasza z użytków zielonych
- 16 Nowy wskaźnik wielkości ekonomicznej gospodarstw

NOTOWANIA

- 22 Informacje rynkowe

SYGNAŁY

- 26 Krajowy system „Jakość Tradycja”
- 26 ARiMR i ANR informują
- 27 Czekają nas wielkie zmiany – jak się do nich dostosować?

DOM I OGRÓD

- 35 Tradycje wielkanocne na Śląsku
- 37 „Regionalny Konkurs na Palmę, Pisanekę, Marzannę”
- 38 Szpinak – wartościowe warzywo
- 40 Mniej znane rośliny ozdobne kwitnące latem

HARMONOGRAMY

- 42 Harmonogramy dyżurów doradców PZDR, dot. dopłat obszarowych

KRAJOWE NOWOŚCI ODMIANOWE WARZYW W UPRAWIE POLOWEJ

Bardzo ważnym czynnikiem, często jeszcze mało docenianym w praktyce, jest wykorzystanie cech odporności odmiany na organizmy szkodliwe. Prawidłowa agrotechnika i dobrze przemyślany wybór odmiany odgrywa ważną rolę w integrowanej ochronie roślin i ma decydujący wpływ na zmniejszenie ryzyka uprawy. Do uprawy preferowane są odmiany odporne lub tolerancyjne wobec chorób powodujących największe straty gospodarcze. W dobie obowiązywania nowego spojrzenia na sprawę ochrony roślin, uprawa odmian o podwyższonej odporności na choroby grzybowe, bakteryjne i powodowane przez wirusy, pozwala w dużym stopniu ograniczyć, a nawet wyeliminować stosowanie chemicznych środków ochrony roślin.

Firmy nasienne prezentują bardzo bogatą ofertę odmian warzyw (Rejestr Krajowy, Rejestr Wspólnotowy). Duże bogactwo odmian pozwala na właściwy dobór odmiany pod względem terminu uprawy, wczesności oraz przeznaczenia plonu (bezpośrednie spożycie, przechowywanie, przetwórstwo).

W produkcji integrowanej bardzo ważnym kryterium doboru odmian oprócz odporności lub tolerancji w stosunku do najgroźniejszych chorób i szkodników, jest mała podatność odmiany na niekorzystne czynniki klimatyczne, na choroby o podłożu fizjologicznym. Ważnym kryterium jest również wytwarzanie przez rośliny silnego systemu korzeniowego i zdolność do dobrego wykorzystywania składników pokarmowych. Ponadto odmiany nie powinny wykazywać skłonności do gromadzenia azotanów i metali ciężkich. Ze względu na dużą liczbę gatunków roślin warzywnych i odmian nie jest możliwe wymienić je wszystkie, dlatego w artykule ograniczam się do przedstawienia odmian krajowych, posiadających naturalne przystosowanie do warunków klimatyczno-glebowych występujących w naszej szerokości geograficznej. Oferta nasienna krajowych firm nasiennych jest skierowana na rynek profesjonalny i amatorski.

Mając na uwadze szeroką ofertę odmian na rynku, poniżej charakterystyka wybranych odmian polecanych do uprawy w ogrodach przydomowych.

CEBULA

Petra F1 – nowość, wczesna odmiana mieszańcowa. Cebule kuliste, twarde, średnie do dużych, pokryte mocną dobrze przylegającą łuską, barwy jasnobrazowej. Miąższ białokremowy, kruchy, ostry bez palącego posmaku. Szczypior załamuje równomiernie. Polecana na świeży rynek (ładnie wygląda). Przechowuje się do końca marca - początku kwietnia. Odmiana posiada zwiększoną tolerancję na uszkodzenia mechaniczne oraz infekcje grzybowe, zwłaszcza mączniaka rzekomego. Plonuje dobrze.

Polana F1 – nowość, średnio wczesna odmiana mieszańcowa, plenna. Cebule twarde, zaokrąglone lub lekko stożkowate, o średniej wielkości do dużych. Liście ciemnozielone z silnym nalotem woskowym. Sucha łuska średnio gruba, dobrze przylegająca, brązowa z żółtym odcieniem. Przechowuje się dobrze. Odmiana odporna na infekcje grzybowe, zwłaszcza mączniaka rzekomego oraz uszkodzenia mechaniczne. Cechuje się zwiększoną odpornością na niesprzyjające warunki uprawowe w czasie wegetacji.

Cymes – odmiana średnio wczesna, wiernie i niezawodnie plonująca. Cebule średnie do dużych, o twardym białokremowym miąższu. Łuska sucha brązowożółta, mocna i dobrze przylegająca. Polecana na świeży rynek i przechowywanie. Szczypior z silnym nalotem woskowym. Załamywanie szczypioru jednoczesne. Odmiana tolerancyjna na infekcje grzybowe. Nadaje się do produkcji dymki.

BURAKI ĆWIKŁOWE

Astar F1 – odmiana mieszańcowa o krótkim okresie wegetacji. Przydatna do bezpośredniego spożycia i przechowywania oraz do przetwórstwa (soki, koncentraty). Korzeń z cienką warstwą korka przy nasadzie liści, płytko zagłębiony w ziemi. Skórka korzenia gładka, łatwa do płukania. Miąższ barwy wiśniowoamarantowej z prawie niewidocznymi pierścieniami, doskonała w smaku. Odmiana nie wykazuje tendencji do kumulowania azotanów oraz pośpiechowości. Nadaje się na zbiór pęczkowy.

Borus – nowość, odmiana o kulistych korzeniach i małej rozecie liściowej. Korzenie dość duże, nie przerastające na wielkość. Pierścienie słabo widoczne. Odmiana charakteryzuje się brakiem skłonności do gromadzenia azotanów oraz tolerancją na chwościka. Polecana do bezpośredniego spożycia oraz długotrwałego przechowywania.

MARCHEW

Fama F1 – nowość, odmiana mieszańcowa, średnio wczesna, bardzo plenna. Kształt korzeni lekko stożkowaty do walcowatego, o tępo zakończonej nasadzie.

Alfa F1 – nowość, odmiana mieszańcowa, średnio późna, plenna, o mocnej naci. Korzenie długie, gładkie wyrównane, o tępej nasadzie, w typie Nantes. Charakteryzuje się dużą zawartością suchej masy oraz brakiem skłonności do pęknięcia. Polecana do bezpośredniego spożycia.

Askona F1 – późna odmiana mieszańcowa, bardzo plenna, o dobrej strukturze plonu. Korzenie długie, pomarańczowe, o gładkiej powierzchni, lekko stożkowate, tępo zakończone. Rdzeń korzenia średni do dużego, podobny do kory. Odmiana z małą tendencją do zielenienia głowy korzenia. Nie przejawia tendencji do pęknięcia. Odmiana o niskiej zawartości azotanów. Polecana na świeży rynek i przetwórstwa.

Galicja F1 – średnio wczesna odmiana mieszańcowa. Korzenie gładkie, średnio długie, cylindryczne do lekko stożkowatych, tępo zakończone. Barwa korzenia na przekroju wyrównana, intensywnie pomarańczowa, rdzeń mały do średniego. Charakteryzuje się wysoką zawartością suchej masy i karotenu oraz małą skłonnością do kumulowania azotanów. Wykazuje małą skłonność do zazielenienia zewnętrznego i wewnętrznego. Odmiana przeznaczona do bezpośredniego spożycia oraz przechowywania i przetworstwa.

PIETRUSZKA

Alba – średnio późna odmiana korzeniowa, o miąższu kremowobiałym. Korzeń średniej długości, trójkątny. Zachowuje dobrą barwę podczas obróbki cieplnej. Odmiana wysoce odporna na rdzawienie korzenia, mączniaka prawdziwego i choroby przechowalnicze. Przeznaczona do bezpośredniego spożywania.

Kinga – odmiana w typie pietruszki Berlińskiej. Odmiana średnio późna, o wysokim plonie handlowym. Korzeń średni do długiego, stożkowaty, mocno klinowaty. Kora i walec osiowy jednolitej, białej barwy. Gładka skórka ułatwia płukanie. Odmiana polecana do bezpośredniego spożycia, długiego przechowywania oraz zbioru pęczkowego.

RZODKIEWKA

Frida F1 – pierwsza polska odmiana heterozyjna rzodkiewki. Odmiana wczesna (28 dni), do uprawy wiosną i jesienią. Zgrubienia kuliste, duże, o średnicy 3,0-3,5 cm, czerwone z cienkim ogonkiem. Miąższ biały, łagodny. Nie wykazuje skłonności do parcenia i pęknięcia. Liście krótkie, półwniesione. Polecana do uprawy pod osłonami i w gruncie.

OGÓRKI GRUNTOWE

Awatar F1 – wczesna odmiana mieszańcowa, bardzo plenna o dużej zdrowotności. Rośliny o przeważającej ilości kwiatów żeńskich. Owoce o bardzo ładnej żywej jasnozielonej barwie z intensywnie zieloną nasadą bez skłonności do żółknięcia. Brodawka gruba, średnio liczna, średniej wielkości, bruzdy delikatne. Kształt owocu wydłużony (3:1), walcowaty. Odporność na mączniaka rzekomego na poziomie wysokim. Przeznaczona do konserwowania i kwaszenia.

Junak F1 – nowość, ogórek drobnobrodawkowy, typu konserwowego. Przeznaczony na bezpośrednie spożycie i na „ogórki małosolne” oraz krótkiego kiszenia. Odmiana mieszańcowa, wczesna, bardzo plenna, pozbawiona goryczy. Owoce jednolicie wybarwione, o ciemnozielonej barwie skórki. Współczynnik kształtu owocu 3:1. Odmiana z odpornością na parcha dyniowatych i wysoką tolerancją na mączniaka rzekomego.

Śremski Nowy F1 – nowość, bardzo wczesna odmiana mieszańcowa, bardzo plenna, do kwaszenia i konserwowania. Owoce barwy zielonej z delikatnym marmurkiem i bardzo delikatnymi smugami 1/4 długości. Owoce nie wykazują tendencji do żółknięcia i przerastania na grubość. Brodawka gruba, średniej wielkości, średnio gęsta. Kształt owocu wydłużony cylindryczny, (stosunek długości do szerokości 3,1:1). Do ostatnich zbiorów utrzymuje bardzo ładny kształt. Odmiana o przeważającej liczbie kwiatów żeńskich. Około 15% owoców zawiązywana jest partenokarpicznie. Wykazuje bardzo wysoką odporność na mączniaka rzekomego, odmiana odporna na parcha dyniowatych.

Edmar F1 – nowość, ogórek mieszańcowy, partenokarpny (owoce rosną bez zapylenia). Owoce grubobrodawkowe, smukłe ok. 12 cm nieprzerastające na grubość, wolne od goryczy. Skórka delikatna błyszcząca zielona z delikatnymi smużkami. Odmiana jest przeznaczona do uprawy w tunelach foliowych jak i dobrze nadaje się do gruntu. Przeznaczona na świeże spożycie, do konserwowania, może być też kiszona, ale tylko, jako ogórek małosolny.

Aston F1 – odmiana mieszańcowa wczesna typu sałatkowego, partenokarpiczna. Owoce jednolicie wybarwione (10-12 cm), zielone, błyszczące, genetycznie wolne od goryczy. Odmiana do uprawy w tunelach foliowych z przeznaczaniem na świeży rynek.

FASOLA SZPARAGOWA

Erla – odmiana szparagowa karłowa o żółtych strąkach. Odmiana wczesna o najkrótszym okresie wegetacji (ok.66 dni). Rośliny niskie o pokroju krzaczastym, liście małe. Strąki proste, delikatne, okrągłe, bezwłókniste, osadzone w górnej części rośliny, jednocześnie dojrzewające. Odmiana polecana do wczesnych upraw pod folią i do upraw tradycyjnych. Posiada odporność na antraknozę i bakteriozę obwódkowa fasoli. Przydatna do mrożenia i konserwowania.

Lucyna – fasola szparagowa karłowa żółtostrąkowa. Odmiana średnio wczesna (72 dni). Pokrój roślin skupiony, liście duże. Strąki długie, bezwłókniste, okrągłe do okrągłoidalnych, osadzone w górnej części rośliny. Odmiana z odpornością na antraknozę i bakteriozę obwódkową. Polecana do bezpośredniego spożycia. Nadaje się do mrożenia i konserwowania.

Amelia – fasola szparagowa karłowa, zielonostrąkowa. Odmiana późna (82 dni), bardzo plenna. Rośliny o skupionym pokroju. Strąki umieszczone wysoko, okrągłe, mięsiste. Odmiana przeznaczona do bezpośredniego spożycia i zamrażalnictwa. Odmiana z odpornością na antraknozę fasoli i tolerancją na bakteriozę obwódkową fasoli.

POMIDORY

Krakus – odmiana wysoka, średnio późna, amatorska. Owoce mięsiste i dobrze wypełnione, kulisto spłaszczone, gładkie bez zielonej piętki. Odmiana gruntowa, szczególnie polecana na domowe przetwory i sałatki. Nadaje się do uprawy w tunelach.

Faworyt – odmiana średnio wczesna, przeznaczona do uprawy w gruncie przy palikach. Rośliny o średniej sile wzrostu, zwartym pokroju i bujnym ulistnieniu. Najlepiej prowadzi na 2-3 pędy. Owoce bardzo duże, z cienką malinową skórką, lekko spłaszczone, nieco żebrowane. Miąższ bardzo mięsisty, smaczny, barwy malinoworóżowej z niewielką ilością nasion.

Malinowy Ożarowski - odmiana wysokorosnąca o wczesnej porze dojrzewania owoców. Rośliny o liściach typu ziemniaczanego, silnie rosnące, wymagające palikowania. Owoce bardzo kształtne, kulisto-spłaszczone, bez zniekształceń, o pięknej malinowej barwie. Charakteryzuje się wyrównaną wielkością owoców (masa około 100-120 g) i wspaniałym smakiem. Przeznaczona do uprawy w polu, ale może być uprawiana również w wysokich tunelach foliowych.

Antares F1 - nowość, odmiana wczesna, do uprawy gruntowej, nie wymaga palikowania. Owoce duże, kuliste, średnio twarde, wyjątkowo mięsiste, o intensywnie malinowej barwie miąższu i niepowtarzalnym smaku. Odmiana z wysoką tolerancją na zarazę ziemniaka.

Opracowano na podstawie katalogów firm nasiennych. Mam nadzieję, że informacje zawarte w artykule pomogą w wyborze odmiany.

Janina Klimek
Dział Systemów Produkcji Rolnej, SJiD
fot. K. Kwaśniewska